

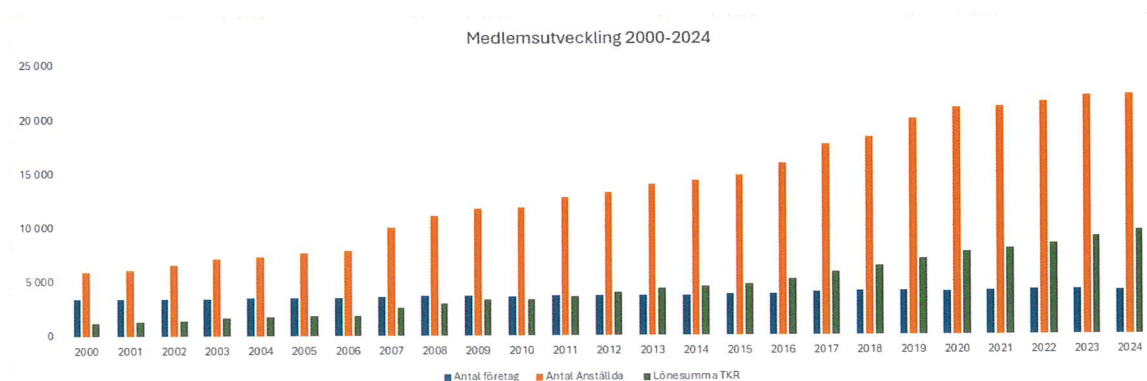
2025-03-12

Avtalsyrkanden för Maskinföraravtalet 2025

För verksamhetsnära arbetstider & anställningsformer

Allmänt om Maskinentreprenörerna

Maskinentreprenörerna är en arbetsgivar- och branschorganisation som samlar 4200 medlemsföretag med 22 000 anställda och 25 000 anläggningsmaskiner. Sveriges maskinentreprenörer anlägger vägar och järnvägar, snöröjer, gräver ned bredband, anlägger vatten- och avloppsledningar m.m. Medlemmarna utvecklar genom sina verksamheter samhällets infrastruktur i Sverige.

Bygg- och Installationssektorns gemensamma utgångspunkter

Vår sektor -En del av samhällsbygget

Bygg- och installationssektorn är en viktig del av samhällsbygget och Sveriges ekonomi. Sektorn sysselsätter omkring 430 000 personer och står för 11 procent av Sveriges BNP. Det finns en stor potential i branschen både när det gäller att skapa nya jobb och resurser till välfärden samtidigt som vi bygger hållbara bostäder, anläggningar och infrastruktur.

Fortsatt lågkonjunktur för Bygg- och Installationssektorn

Den svenska ekonomin befinner sig i en djup och långvarig lågkonjunktur som enligt Konjunkturinstitutet bedöms fördjupas ytterligare innan situationen förbättras. I det svåra ekonomiska läget är det avgörande att kollektivavtalen stödjer en hållbar utveckling av medlemsföretagens verksamheter.

För att säkerställa långsiktig konkurrenskraft och möjligheten att bibehålla arbetstillfällena krävs att varje kostnadsökning uppvägs av motsvarande produktivitetsförhöjande förändring. Samtidigt behöver kollektivavtalen bli flexibla och underlätta verksamhetsnära och anpassade lösningar som kan trygga jobben och även stimulera till nyanställningar.

Behovet av stärkt konkurrenskraft

Svenska företag möter ett fortsatt ökat kostnadstryck samtidigt som det råder stor osäkerhet om hur produktivitet utvecklingen kommer att se ut de närmaste åren.

Bygg- och Installationssektorn är i produktivitetshänseende särskilt påverkade eftersom vi har en hög andel personalberoende arbete, låg andel automation och outvecklad digitaliseringsteknik i produktionen.

Sektorn har fortfarande hård konkurrens, från svenska och utländska företag som har anställda men saknar kollektivavtal.

Sektorns kollektivavtal innehåller i vissa avseenden mindre förmånliga regler för arbetsgivaren än vad som gäller för företag som väljer att inte teckna kollektivavtal. För att värna den svenska modellen måste det vara till fördel för båda parter att omfattas av kollektivavtal.

Kollektivavtal som stödjer medlemsföretagens konkurrenskraft

Trygga jobben och verksamheten – attraktiva kollektivavtal

Inom Bygg- och Installationssektorn måste vi gemensamt arbeta fokuserat med att förändra våra kollektivavtal så att de stödjer medlemsföretagens behov av att vara konkurrenskraftiga. Den fortsatta ökade specialiseringen i branschen och företag med skilda affärsidéer och verksamhetsupplägg kräver att parterna tar ansvar för att kollektivavtalen anpassas till den rådande differentierade verkligheten.

Enmansföretag måste fortsatt kunna verka inom sektorn och tillåtas vara grogrunden för den viktiga tillväxten av nya företag. Ett kollektivavtal måste upplevas som en klar fördel för ett nyetablerat företag.

Medarbetare med rätt kompetens

Flertalet av våra medlemsföretag har svårt att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Våra kollektivavtal måste underlätta och stimulera anställning.

Bygg- och Installationssektorn behöver större handlingsfrihet och mångfald. En viktig förändring handlar om att öka flexibiliteten i våra kollektivavtalsregler för att kunna anställa och utveckla olika medarbetare för att stärka verksamheten.

Säkra arbetsmiljön

Att ha en säker och trygg arbetsmiljö är helt avgörande för både företag och medarbetare. Det bästa resultatet nås genom långsiktig lokal och nära samverkan mellan företaget, medarbetare och skyddsombud på såväl företagsnivå som på den enskilda arbetsplatsen. Möjligheterna till detta lokala ansvar och säkerhetsattityder måste vara i fokus hos alla.

Sund konkurrens i Bygg- och Installationssektorn

Parterna måste tillsammans och i nära samverkan med myndigheter arbeta för att hitta och motverka oseriösa företag i Bygg- och Installationssektorn.

Parterna måste också i samsyn verka för att säkrare system för ID-kontroller kan införas som standard på arbetsplatserna.

Samtidigt måste kollektivavtalen utvecklas så att de inte upplevs som svårbegripliga och onödigt administrativt betungande. Det ska vara lätt att göra rätt!

Vi står upp för kollektivavtalen

Vi måste gemensamt se till att stimulera utvecklingen så att fler företag väljer att omfattas av kollektivavtal. En hög kollektivavtalstäckning är en förutsättning för den svenska modellens fortsatta legitimitet och utveckling.

Övergripande förhandlingsmål för Bygg- och Installationssektorn:

- **Långsiktigt hållbar lönebildningsprocess**

Medlemsföretag i våra branscher har behov av att regelverken förändras så att medarbetare och företag på ett förutsägbart och tydligt sätt kan hantera lönebildningen.

- **Attraktiva kollektivavtal**

Vi måste söka en konstruktiv dialog kring lösningar som gör att fler uppfattar kollektivavtalen och de rättigheter och skyldigheter som dessa medför som konkurrenskraftiga och lätta att förstå både för medarbetare och för företag.

- **Verksamhetsanpassning av arbetstider och produktion**

Det är viktigt för både företag och medarbetare att verksamheten kan anpassas till de förhållanden som råder i det enskilda företagets verksamhet.

- **Flexibilitet och specialisering**

Medlemsföretagen måste få utökad möjlighet att låna in arbetskraft mellan varandra och anlita kollektivavtalsbundna bemanningsföretag eller underentreprenörer på ett enklare sätt.

- **Kompetensförsörjning**

Det är ett gemensamt intresse för parterna att fler väljer att arbeta i Bygg- och Installationssektorn. Det kan ske genom ökad andel kvinnor, ökad mångfald, integration av nyanlända och genom att öka möjligheterna till att inkludera personer långt ifrån arbetsmarknaden.

- **Enkla reseregler i kollektivavtalen**

Våra medlemsföretag vill verka för lättillämpade reseregler som är följsamma till den skattelagstiftning och de principer som gäller för tjänsteresor.

- **Ändrad arbetstid i lagstiftning**

Om arbetstiden inom sektorns kollektivavtals tillämpningsområden förkortas genom lagstiftning eller annan reglering, ska antalet timmar arbetstidsförkortning i kollektivavtalen minska i motsvarande mån och i den del detta inte räcker till minskas premien till extra pension.

Maskinentreprenörernas yrkanden till Seko, Service- och Kommunikationsfacket, inför avtalsförhandlingarna 2025

1. Arbetstid

Maskinentreprenörernas medlemsföretag får i allt högre utsträckning beställarkrav om att arbete ska utföras på tider som orsakar minimala störningar för allmänheten, något som ofta innebär arbete under kvällar, nätter eller helger. För att kunna svara upp mot dessa krav och samtidigt behålla konkurrenskraft behövs ökad flexibilitet i arbetstidsförläggning, utan att detta medför kostnadsökningar.

1.1. Generell arbetstidsförläggning

Maskinentreprenörerna yrkar att den fria förläggningsrätten för arbetstid utökas till 05:00–19:00, måndag till fredag samt att rätten till OB-ersättning ändras i motsvarande mån.

1.2. Skriftlig överenskommelse om arbetstidsförläggning med medarbetare

Maskinentreprenörerna yrkar att:

- a) tidsintervallet vid individuell arbetstidsöverenskommelse utsträcks till 05:00–24:00, måndag till söndag,
- b) att begränsningsregeln om max 11 timmar per dag och 50 timmar per vecka vid individuell arbetstidsförläggning utmönstras,
- c) att rätt till övertidsersättning vid arbete på lördagar & söndagar utmönstras.

1.3. Veckoarbetstidsmått

Maskinentreprenörerna yrkar att ordinarie arbetstidsmått förändras till 40 timmar per helgfri vecka och att rätt till övertidsersättning uppstår först när veckoarbetstidsmåttet uppnåtts.

1.4. Arbetstidsförkortning vid nattarbete

Maskinentreprenörerna yrkar att reglerna om arbetstidsförkortning i § 11.6 förändras enligt nedan:

- a) 38 timmar vid minst 2 timmars nattarbete 4 nätter/vecka.
- b) 36 timmar vid minst 2 timmars nattarbete 5 nätter/vecka.

1.5. Övertidsutrymmet vid arbetstidsförkortningsuttag

Maskinentreprenörerna yrkar att § 11.11.2 förändras så att medarbetares uttagna arbetstidsförkortning tillför motsvarande timmar i övertidsutrymme.

1.6. *Dygns- och veckovila*

Maskinentreprenörerna yrkar att § 11.8 kompletteras med en regel som möjliggör för arbetsgivare att, efter samråd med medarbetare, förskjuta upp till 4 timmar av dygnsvilan till nästa 24-timmarsperiod vid sakliga skäl.

Maskinentreprenörerna yrkar därutöver att det i Maskinföraravtalet förtydligas att dygnsvila förlagd till ordinarie arbetstid inte betraktas som arbetstid samt dygnsvila kan förläggas både före och efter arbetspass.

1.7. *Beredskapstjänst*

Maskinentreprenörerna yrkar att § 11.10 förändras så att beredskapstid räknas som veckovila om inget arbete utförs under veckoviloperioden samt att § 11.10 kompletteras med en regel som innebär att medarbetare med beredskapstjänst har rätt till 77 timmars sammanlagd dygnsvila per 7-dagarsperiod.

2. Löneregler

2.1. *Frysta grundlöner & förändring av beräkningsgrund för lön med fördelningstal*

Maskinentreprenörerna yrkar att avtalets grundlöner ska frysas och inte omfattas av den överenskomna lönerrevisionen samt att avtalets grundlön ska vara beräkningsgrund för lön som beräknas med fördelningstal.

2.2. *Inkludera lönerrevision i ingångslön vid nyanställning kort innan revisionsdag*

Maskinentreprenörerna yrkar att ingångslön vid nyanställning ska omfatta framtida lönerrevision när anställning påbörjas inom 6 månader från revisionsdagen.

2.3. *Efterskottslön vid kortare anställning*

Maskinentreprenörerna yrkar att avtalet tillförs en bestämmelse om att efterskottslön får tillämpas vid prov- och visstidsanställningar om högst sex (6) månader.

2.4. *Yrkesintroduktionsutbildning för dumperförare.*

Maskinentreprenörerna yrkar att det i avtalet införs en möjlighet till yrkesintroduktion för dumperförare med utsedd handledare. Introduktionsperioden får pågå i högst 6 månader och lön utgår med 70 % av aktuell grundlön.

2.5. *Förändra permitteringsregler & permitteringslön*

Maskinentreprenörerna yrkar att permittering av medarbetare vid arbetsbrist (eller liknande omständigheter) ska kunna ske i upp till 14 dagar utan krav på föregående förhandling och att medarbetare vid sådan permittering har rätt till 80 % av grundlönen enligt § 5.2 MFA.

3. Anställningsskydd

3.1. Branschanpassad visstidsanställning

Maskinentreprenörernas medlemsföretag upplever att anställningsformen särskild visstid inte fullt ut tillgodoser verksamhetens behov. Maskinentreprenörerna yrkar därför att:

- a) det införs en flexibel visstidsanställning som tillgodoser både arbetsgivares och medarbetares behov,
- b) avtalet kompletteras med en regel som möjliggör uppsägning av en tidsbegränsad anställning vid arbetsbrist.

3.2. Ferieanställning

Maskinentreprenörerna yrkar att det i Maskinföraravtalet införs en tidsbegränsad anställningsform för feriearbete utan konverteringsmöjlighet till tillsvidareanställning eller företrädesrätt till återanställning.

3.3. Avskaffad samrådsskyldighet vid avbrytande av provanställning

Maskinentreprenörerna yrkar att arbetsgivares samrådsskyldighet inför avbrytandet av provanställning utmönstras ur Maskinföraravtalet.

3.4. Uppsägningstid vid egen uppsägning

I samband med avtalsrörelsen 2023 tillfördes Maskinföraravtalet en regel som förlänger uppsägningstiden vid egen uppsägning till två månader efter två års anställningstid.

Maskinentreprenörerna yrkar att regeln i § 2.8.2 kompletteras med en uppsägningstid om 3 månader när medarbetarens sammanlagda anställningstid uppgår till fyra år.

4. Anlitande av extern arbetskraft

4.1. In- och utlåning

Maskinentreprenörerna yrkar att in- och utlåning ska få ske utan krav på föregående primärförhandling eller begränsning i tid.

4.2. In- och uthyrning

Maskinentreprenörerna yrkar att Maskinföraravtalet tillförs en utökad möjlighet till in- och uthyrning av personal utan krav på föregående primärförhandling eller begränsning i tid.

5. Redaktionella ändringar

5.1. *Förtydligande av yrkeskategorin bil- och dumperförare*

Maskinentreprenörerna yrkar att det i avtalet förtydligas att yrkeskategorin ”bil- och dumperförare” innefattar lastbilsförare.

5.2. *Avstämningsperiod för rätt till övertidsersättning*

Maskinentreprenörerna yrkar att avstämningsperioden för övertidsersättning vid skriftlig överenskommelse om arbetstid i § 11.2 – 3 st. justeras så att rätt till övertidsersättning föreligger ”när medarbetaren under en månad uppnått en arbetstid motsvarande heltidsarbete för beräkningsperioden”.

5.3. *Turordningsområden i Maskinföraravtalet*

I § 2.9.1 framgår att ”förutvarande arbetsförmedlingsdistrikts verksamhetsområde” ska gälla som turordningsområde vid arbetsbrist, om överenskommelse om turordningsområde inte kan träffas. Sedan regelns tillkomst har Arbetsförmedlingen varit föremål för genomgripande förändringar och regeln har därmed spelat ut sin roll.

Maskinentreprenörerna yrkar att därför att avtalet tillförs regler om avtalade turordningsområden motsvarande den indelning som finns i 7 kap. Väg- och Banavtalet.

6. Arbetsgrupper

6.1. *Partsgemensam arbetsgrupp beträffande Maskinföraravtalets arbetstidsregler*

Maskinentreprenörerna yrkar att en partssammansatt arbetsgrupp tillsätts och presenterar en genomgripande översyn av avtalets arbetstidsregler i övrigt med förslag på förändringar senast 6 månader innan utgången av nästa avtalsperiod.

Maskinentreprenörerna förbehåller sig rätten att komplettera ovanstående yrkanden.

Stockholm den 12 mars 2025

Claes Arenander
Vice vd, förhandlingschef
Maskinentreprenörerna

Mottaget den 12 mars 2025

Sandra Lindström
Avtalsansvarig
Seko, Service- och
Kommunikationsfacket